

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 64

Helmond, 8 mei 2019

Onderwerp: Kostenontwikkeling Jeugdhulp

Zaaknummer:

Uw kenmerk:

Telefoon.:

Uw brief d.d.:

Inleiding

In de gemeenteraad van 30 oktober 2018 bent u, gedurende de behandeling van de tweede bestuursrapportage 2018, geïnformeerd over de kostenontwikkeling van jeugdhulp. Met deze raadsinformatiebrief willen we u informeren over de huidige stand van zaken rondom de kostenontwikkelingen binnen jeugdhulp.

Toelichting kostenontwikkeling jeugdhulp

In de destijds gepresenteerde bestuursrapportage en Infographic hebben we u geïnformeerd over de steeds grotere druk op de jeugdhulp-budgetten bij vrijwel alle gemeenten. Zowel in 2018 als voorgaande jaren heeft ook Helmond te maken met tekorten op Jeugdhulp. Tijdens de behandeling van de bestuursrapportage hebben we aangegeven dat de overschrijding veroorzaakt wordt doordat de ambulante zorg (licht) toeneemt en zware dure jeugdzorg nog niet noemenswaardig wordt afgeschaald. Tegelijkertijd hebben we aangegeven dat op dat moment alleen de daadwerkelijk geboekte posten als realisatie zijn opgenomen en dat er toen nog veel facturen nog niet ontvangen. Desondanks zagen we een overschrijding en heeft u besloten om het totaal verwachte overschot van het Sociaal Domein (P3 en P4) voor resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein.

Landelijk zien we ook een stijging in de kosten van jeugdhulp. Onderzoeksbureau Significant heeft in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een analyse uitgevoerd op de ontwikkelingen van het jeugdhulpgebruik inzichtelijk te maken.¹ Het gaat hierbij om inzicht te geven in de bewegingen die onder de landelijke ontwikkeling van jeugdhulpgebruik liggen en of er bepaalde patronen zichtbaar zijn. De gemeente Helmond heeft aan dit onderzoek meegewerkt. Uit dit onderzoek blijkt bij 72% van de gemeenten het totale volume jeugdhulp, uitgedrukt in het aantal unieke cliënten, in de periode 2015-2017 is toegenomen. Het rapport is als bijlage bij deze RIB gevoegd.

Oorzaken tekorten jeugdhulp

In het onderzoek van Significant wordt geconcludeerd dat een groot deel van de volumetoename toe te schrijven is aan de toename van de cliënten die door (lokale) wijkteams worden geholpen. Daarnaast hebben grotere gemeenten gemiddeld genomen te maken met een sterkere toename van het volume jeugdhulp dan kleinere gemeenten, indien de cliënten die geholpen worden door de wijkteams mee worden geteld. Significant heeft ook geconcludeerd dat de gemiddelde uitgaven per cliënt zijn toegenomen in de periode 2015-2017. Dit heeft zij onderzocht bij 26 gemeenten.

¹ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Analyse volume jeugdhulp, Eindrapportage Significant.

Daarnaast zijn we, terwijl de kosten stijgen, in 2018 (nogmaals) geconfronteerd met een efficiencykorting in het budget vanuit het Rijk. Daardoor is de begroting van 2018 lager dan de begroting 2017, terwijl de kosten niet zijn gedaald.

Ten slotte is vanaf 2018 gestart met de doorvoering van de Producten Diensten Catalogus (PDC) voor de jeugdhulp voorzieningen. Op dit moment wordt nog onderzocht of in de doorvoering van de PDC ook een oorzaak ligt voor de kostenstijging.

Maatregelen rondom kostenontwikkeling jeugdhulp

De gemeente Helmond werkt intern met een ambtelijke taskforce met als doel de kostenoverschrijdingen terug te brengen en hier meer grip op te krijgen. Daarnaast werkt de gemeente Helmond samen met andere gemeenten als het gaat om de inkoop van jeugdhulp om ook regionaal aan de kostenbeheersing te werken.

De volgende maatregelen worden genomen:

1. Aanpassing producten PDC

Vanaf 1 juli 2019 worden een aantal producten binnen de PDC aangepast. Dit zijn met name de dure ambulante behandelingsproducten, waarbij zowel het tarief als de inhoud van het product wordt aangepast. Om de doelmatigheid van de inzet van deze producten te stimuleren, worden er normen gesteld aan het aantal uren behandelingen en de duur van een behandeling. Tegelijkertijd kan in het licht van maatwerk, in overleg met de toegangsmedewerkers, hiervan afgeweken worden. Het structurele effect hiervan in de kosten, is pas in de tweede helft van 2019 zichtbaar.

2. Proces in de toegang aanscherpen

Er zijn extra controles ingebouwd bij de toekenning van zorg, met name als het gaat om inzet van dure zorg. Deze inzet gaat altijd via een casuïstiekoverleg. Het gaat hierbij niet alleen om beheersing van kosten, maar ook over inzet van de juiste zorgzwaarte op juiste moment.

3. Overzetting cliënten van jeugdhulp naar Wet Langdurige Zorg (WLZ)

Uit de gesprekken met verschillende aanbieders lijkt het vermoeden te bestaan dat de zorg van sommige cliënten op dit moment door de gemeente Helmond worden gefinancierd (Jeugdwet), terwijl het eerder cliënten lijken die onder de verantwoordelijkheid vallen van de zorgkantoren (WLZ). Samen met de regiogemeenten en de betreffende aanbieder(s) gaat Helmond deze cliënten opnieuw onderzoeken en beoordelen of deze toch niet onder de WLZ moeten vallen.

4. Doorontwikkeling contractmanagement

We zetten hiermee in op meer sturing op prestatie en gedrag (als het gaat om inzet van zorg) van zorgaanbieders. Ook monitoring is hierin een belangrijk onderdeel, zodat wij aanbieders kunnen aanspreken op hun prestaties en gedrag.

5. Lobby naar het Rijk

Veel gemeenten schrijven rode cijfers op de kosten van jeugdhulp. Om die reden is er een lobby richting de Rijksoverheid gaande om te komen tot een extra bijdrage voor de jeugdhulp. Gemeente Helmond draagt bij aan de lobby, o.a. via de G-40.

Tenslotte zijn we de uitkomsten van bovengenoemde rapport van Significant nader aan het analyseren om te kijken of daaruit nog maatregelen voortvloeien.

Vervolg

In voorgaande jaren hebben wij de overschrijdingen binnen jeugdhulp kunnen opvangen door incidentele inkomsten en/of overschotten van andere beleidsterreinen. Wij verwachten dat dit vanaf 2019 niet meer mogelijk is.

Het onderzoek van Significant heeft duidelijk naar voren gebracht dat het merendeel van gemeenten kampen met tekorten. Naar verwachting zal de Rijksoverheid binnenkort aangeven of en in hoeverre ze de gemeenten zal compenseren voor de tekorten in de Jeugdhulp. De meicirculaire van de Rijksoverheid zal hieromtrent meer duidelijkheid geven.

U wordt op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen. De komende maanden zullen er meerdere momenten plaatsvinden waarbij u hier verder over wordt geïnformeerd. We zitten op dit moment in de eindfase van de jaarrekening van 2018. Zodra deze is afgerond, wordt u hierover geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester de secretaris